

eTabita

1/2014

Každý z jiné planety aneb Co bychom o sobě měli vědět?

Má mongolská přítelkyně Enkhee

Tabita dětem

Obsah

Dobré čtení

- [3](#) Na tobě záleží
- [5](#) Nejen pro všechny trosečníky
- [27](#) Báseň

Ty a svět okolo

- [6](#) Na tobě záleží
- [8](#) FACEBOOK: pokušení, či výzva?

Můj příběh

- [9](#) Má mongolská přítelkyně Enkhee
- [11](#) Timův příběh - dlouhá cesta k vítězství
- [15](#) A zase je tu jaro
- [8](#) Zamilovala jsem si tvou pravdu

Pro tebe a o tobě

- [17](#) Povídání s babičkou Ludmilou, tentokrát o kráse
- [22](#) Princezna Josefínka I.

Představujeme

- [4](#) Michaelu Šťastnou, redaktorku Tabity
- [24](#) Institut Williama Wilberforce
- [25](#) Konference Aglow
- [26](#) Mezidenominační setkání žen

Jak na to

- [20](#) Jahody I
- [22](#) Netradiční dárkové balení
- [18](#) Učení nemusí být nuda

Cestománie

- [21](#) Západní Čechy

Receptárium

- [13](#) Je tu jaro - vaříme z toho, co venku vyrostlo

Tabita dětem

- [19](#) Jarní podoby sluníčka
- [19](#) Anglické říkanky

*Jan 13:35 Podle toho všichni poznají,
že jste moji učedníci, budete-li mít lásku
jedni k druhým.*

Děkujeme všem, kteří nás již jakýmkoli způsobem podpořili.

Jsmo vděční za:

- váš zájem, povzbuzení a reakce na časopis
- vaše příspěvky do časopisu
- vaši finanční podporu
- vaše modlitby

Pokud chcete přispět na vydávání časopisu Tabita, pošlete svůj dar na uvedený účet.

Jakákoliv částka je nám pomoci.

Děkujeme.

Číslo účtu: 2900233343/2010

Nabízíme vám inzerci

Za velmi příznivou cenu se vaše inzerce dostane k velkému množství lidí.

Podmínky inzerce:

Inzerce může být textová (text do 50 slov) nebo plošná (maximum 0,5 strany A4).

Cena uveřejnění v jednom vydání:

textová inzerce – 50 Kč, plošná inzerce – 300 Kč

Inzeráty zasílejte na adresu etabita@etabita.cz

Redakce si vyhrazuje právo inzerát neuveřejnit.

Vydává: Tabita ČR o. s., kolektivní člen KMS.

Redakční rada: Alena Šelongová, Luba Šťastná,

Milena Krumphanzlová, Věra Dvořáková, Jana Nogová

Grafická úprava: Alexandra Šillerová

Jazyková korektura: Věra Dvořáková, Milena

Krumphanzlová

Překlady: Jaroslava Ponerová

Expedice: Michaela Šťastná

Použité fotografie jsou ze soukromých sbírek,

FOTO Horák, stock.XCHNG, internet

Adresa: Havlíčkovo nám. 548, 28401 Kutná Hora

email: etabita@etabita.cz

IČO: 22756787

Za obsah odpovídá autor článku.

Pokud chcete dostávat Tabitu zdarma,

přihlaste se k odběru na stránkách

etabita@etabita.cz

www.etabita.cz

Tady je tak krásně ...

Jsmo přesvědčeni, že je u nás mnoho úžasných míst, která stojí za to navštívit.

Je to u vás hezké? Byli jste na pěkném výletě? Máte oblíbený kraj? Máte skvělé zážitky z výletu? Strávili jste někde pěknou dovolenou? Podělte se se čtenáři Tabity.

Napište nám a pošlete pár fotografií.

Vaše příspěvky rádi uveřejníme.

Napište, kde je krásně!

NOVĚ

eTabitu najdete na Facebooku

Na tobě záleží

Věříš tomu, že i na tobě záleží? Zoufáš si nad svou nedokonalostí? Zase se ti něco nepodařilo, připadáš si zbytečná. A přesto...

Jsi královská dcera. Nebeský král poslal svého Syna Ježíše i kvůli tobě.

Každého z nás Pán Bůh zasadil na určité místo, kde máme růst, kvést, přinést plody.

Vyrostla jsem v prostředí církve. Také naše rodina byla věřící. Existenci Boha jsem tedy nikdy neřekla. I v životě dětí, které vyrostly v takovém prostředí, však přicházejí chvíle, kdy činí svá vlastní rozhodnutí. Vidí život kolem sebe – v rodině, mezi kamarády, ve škole a později v práci. A hodnotí. Je lepší žít život s Bohem, nebo ne? Jednoho dne jsem se rozhodla, že chci žít naplno pro Boha. Spíš bych však řekla, že jsem dala svůj život Ježíši proto, že jsem měla pocit, že ho nejsem schopna sama zvládnout (bylo mi dvanáct). Pocity méněcennosti a neúspěšnosti nemusí člověk prožívat jen v dospělosti

Bylo to už po maturitě, nastoupila jsem do svého prvního zaměstnání. A spřátelila jsem se s mladou ženou, která uvěřila krátce předtím, mnohé ji asi znáte, jmenuje se Lubona Šťastná. Začaly jsme spolu jezdit do jedné farážské rodiny, s jejímiž členy se Lubona seznámila ještě jako nevěřící. Bývaly jsme u nich vždy několik dní, postupně jsme střídavě pobývaly i u další rodiny, která v tom městě bydlela. S vděčností vzpomínám na duchovní zázemí, které jsme u nich nacházely. V té době prožívali ve sboru malé probuzení. A tyto rodiny žily naplno pro Pána. Scházely se k modlitbám, lidé přicházeli na návštěvu k nim. Tak jsem mohla vidět život víry za pochodu. Ne nedělní dopolední účast na bohoslužbách (tu taky), ale všední život. Dodnes nepochopím, jak jedna z těchto sester

dokázala vyjít s platem svého manžela, nijak vysokým, když se starala o domácnost, dvě malé děti, spoustu hostů a ještě přestavovali domek. Byl tam však skutečný DOMOV. Při vaření a žehlení nám vyprávěla, co zažívají s Bohem, probraly jsme spoustu praktických věcí, modlily se spolu. Byly jsme účastnicemi rozhovorů s dalšími lidmi. Jeden známý tam přivedl svou sestru, že by chtěla svůj život odevzdat Bohu, jak to má udělat? Byly jsme u toho, když s ní hovořili i když po rozhovoru vydala svůj život Ježíši. Další lidé se stavili, že byli na borůvkách a že jim nějaké vezou. Ve společenství se starali jeden o druhého, vzájemně si pomáhali, modlili se za sebe. Tohle byl život. Tenkrát jsem si říkala – Pane, jednou bych takovou rodinu chtěla mít taky. Pán Bůh nezapomíná, tuto moji modlitbu bohatě vyslyšel a naplnil.

V poslední době se často zabývám vztahy – k Bohu i k lidem. Vlastně i v církvi jde o vztahy. Především. Když jsem kdysi začínala chodit do mládeže v našem sboru, připadala jsem si sama, že si mne nikdo neví, že nikoho nezajímám. Do té doby, než jsem sama začala hledat cestu k druhým. Možná je to i tvůj problém. Také čekáš, až si tě někdo všimne? Zkus udělat první krok ty. A nenech se odradit prvním neúspěchem.

Také se modlíš, aby ti Bůh ukázal, co je tvůj úkol, kde je tvoje místo? Modli se dál, ale než to zjistíš, určitě můžeš začít se vztahy. Připadáš si nevyužitá? Že se ti nic nedaří? Zkus se rozhlédnout kolem sebe. Co tví sousedé, kteří žijí sami? Možná by stačil úsměv, chvilka pozornosti, kousek upečené buchty. V naší rodině máme takový zvyk, že na Štědrý den dopoledne obejdeme několik sousedů v naší ulici, popřejeme jim pěkné Vánoce a předáme misku s cukrovím. Nechodíme si k nim sednout, každý má ten den práce nad

hlavu, jen zazvoníme. Jedni sousedé to vždycky opláchnou, jiní, mladší, když jsme se u nich jednou nestavili, nám další rok řekli: My jsme vás loni čekali a vy jste nepřišli...

Co takhle pozvat v neděli na oběd někoho ze sboru, kdo je sám? Nebo pozvat sousedku na kávičko? Nebo jí dát nějakou malou pozornost, pohlázení? Možná je ve vašem sboru nějaký student, který to má domů daleko. Co na tom, že nemáš perfektně uklizený byt, že je leccos nedokonalého? Málokdo hledá dokonalost. Ale teplo lidského vztahu mnoha lidem chybí.

Kdysi jsem si stěžovala, že skoro nemám nevěřící známé, protože jsem roky v církvi pracovala, a tudíž ani v zaměstnání jsem se s lidmi, kteří Boha neznají, téměř nesetkávala. A sousedé byli mírně ostražití, protože pro ně jsme byli ti „pánbíčkáři“. Dnes je to jinak. Za svých pobytů v nemocnici jsem se seznámila s několika dívkami a ženami, s některými spolu dodnes udržujeme kontakt. Další jsou sousedky. Možná si myslí své o naší víře, ale chodí k nám rády – a my o své víře nemlčíme. Ne že bychom s nimi vedli sáhodlouhé diskuze, mohou vidět náš život se vším všudy.

Možná můžeš vzít mobil a zavolat někomu, s kým jsi už dlouho nemluvila a víš, že bys měla. Možná můžeš napsat mail nebo dopis a povzbudit někoho. Když jsem procházela těžkými obdobími, jak pro mne bylo povzbuzující, když mi někdo poslal sms: Myslím na tebe.

Můžeš toho dělat tolik! I s malými dětmi můžeš. Podat ruku, usmát se, prohodit pár slov. Pohladit starou babičku po rameni. I na tobě záleží. Pro Boha jsi důležitá. A pro lidi taky – Pán Bůh každou z nás někde zasadil. A tam máme růst, kvést a přinést ovoce.

Věra Dvořáková

V tomto čísle vám představujeme Michaelu Šťastnou

NAŠI REDAKTORKU, DISTRIBUTORKU A OBČASNOU PŘÍSPĚVATELKU V RUBRICE O ZDRAVÍ

1. Jak by asi měla znít věta, která tě výstižně představí a zároveň o tobě sdělí našim čtenářkám to nejdůležitější?

Holka z vesnice, která se provdala za kluka z města a je s ním šťastná :)

2. Kde žiješ, jaká je tvoje profese a kdo na tebe doma čeká, když se vrátíš z práce?

Již čtvrtým rokem jsme doma v Praze. Jsem farmaceutická laborantka v nemocniční lékárně porodnice Podolí (takže se vracím „domů, do Prahy, do Podolí, do lékárny“ :) Doma na mě čekává hladový osmák degu a někdy i můj brácha nebo švagr, kteří nejdou tak úplně za mnou, ale spíš je zajímá naše pračka:) Manžel na mě nečeká, přichází o několik hodin později než já.

3. Patříš k těm šťastnějším z nás, kteří chodí do práce rádi?

Díky Bohu ano. Jsem na svém prvním místě a mám štěstí na výborný kolektiv i pestrou práci.

4. Víš, že jsi celé dětství a mládí strávila na vesnici, jak tedy zvládáš život ve velkoměstě?

Můj přechod z vesnice do města byl postupný, od první třídy jsem dojížděla do města do hudební školy a od šesté i na gymnázium. Takže jsem vlastně žádnou změnu, kterou bych musela nějak zvládat, nepocítila a život ve městě mi nijak nevadí. Obě místa mají pro život svá pro i proti. Na vesnici bych se vracet nechtěla. Ale těším se, že snad časem budeme moci opustit Prahu a přesunout se do menšího, ale stejně krásného města, jakým je Kutná Hora.

5. K tvým pravidelným prázdninovým aktivitám po léta patří pobyty na dětském táboře, čím tě tohle prostředí tak přitahuje? Letos se tam ale nechystáš, prozradíš našim čtenářkám proč?

Moje táborová historie je stejně dlouhá jako historie táborů pořádaných KS Kutná Hora, letošní ročník bude již

dvaadvacátý. Do patnácti let jsem jezdila jako dítě, potom jsem se přesunula do táborové kuchyně, na praktikantské místo, na místo vedoucí a postupně jsem se vrátila zase do kuchyně a přibrala si k tomu funkci zdravotníka. Čas na táborech pro mě vždy byl moc vzácný. Díky táborům jsem se dověděla o Bohu, postupně ho mohla poznávat a nakonec ho přijmout do života. Vážím si všech lidí, se kterými jsem mohla tábory trávit a kteří mi byli a stále jsou přáteli. Letos mou tábornickou kariéru přeruší nejnovější přírůstek do rodiny šťastných:)

6. Co považuješ za největší dar, který jsi v životě od Boha na této zemi dostala?

Mezi největší dary v mém životě rozhodně patří moje rodina a přátelé a také milost být v Boží rodině.

7. Když vůbec nic nemusíš, co nejraději děláš?

Vůbec nic.

8. Máš pro naše čtenářky nějaký tip na zajímavý film nebo knihu, které tě v poslední době oslovily?

Na filmy se dívám moc ráda. Výjimečný je určitě film Nedotknutelní, natočený na motivy skutečného příběhu.

9. Jaký je tvůj vztah k hudbě? Co ráda posloucháš?

Jak jsem již zmínila, od dětství jsem navštěvovala hudební školu. Hudbu mám moc ráda. A co poslouchám? Záleží na náladě. V podstatě skoro všechno.

10. Jaký je tvůj dosud nesplněný sen, jehož naplnění by ses velmi ráda dočkala?

Asi nějaká dlouhá cesta. Sjet na raftu divokou řeku.

Ptala se Milena Krumphanzlová

Nejen pro všechny trosečníky

Po svém dědovi jsem zdědil tři věci: fajfku, ze které nikdy nikdo nekouřil. Je hezká, podobnou měl Krakonoš ve svém stále vítězném duelu s Trautenberkem. Můj otec ji svému otci věnoval, když jsem se narodil, aby věděl, že má vnuka. Visí mi na zdi pod starým fotoaparátem. To je ta druhá věc. Třetí je kniha. Jelikož fajfky nekouřím, domníval jsem se, že nejvzácnější část mého dědictví je zmíněný fotoaparát. Ovšem jen dokud jsem se nezačetl do dědečkovy knihy. Asi neuhodnete, o jakou knihu se jednalo. Nebudu napínat – Robinson Crusoe.

Ten příběh jsem dobře znal, alespoň jsem si to myslel. Jenže ten dědečkův Robinson byl trochu jiný, než jak jsme ho četli ve škole v převyprávěné verzi od J. V. Plevy s nádhernými ilustracemi od Zdeňka Buriana. Pan Daniel Defoe tento příběh napsal původně mnohem zajímavěji. Posudte sami.

Mladý chlapec Robinson nedbá na rady a varování svých rodičů, utíká z domova v touze po dobrodružství a vydává se na moře. Dostává se do zajetí afrických pirátů a po úspěšném útěku se ocitne v Jižní Americe s nadějí na skvělý život majitele

tabákové plantáže. Na rady přátel se opět vydává na moře, tentokrát za účelem dovozu otroků. Tato plavba končí ztroskotáním a Robinson se ocitá úplně sám na opuštěném ostrově.

Navzdory bezvýhodné situaci vnímá jako Boží milost fakt, že jediný přežil, a přemýšlí i nad kladnými stránkami nové situace. Učí se péci chleba, vyrábí si nábytek a nádobí, loví ptáky, chová kozy, zařizuje a opevňuje svůj jeskynní příbytek.

Protože má nyní dost času na přemýšlení, uvědomuje si důsledky svévole a neposlušnosti ve svém životě. Výčitky svědomí na Robinsona naplno doléhají ve chvíli, kdy onemocní a v horečkách prožívá beznaděj a strach ze smrti. Po mnoha letech vyslovuje první skutečnou modlitbu svého života: „Pane, smiluj se!“ Otevírá Bibli, kterou našel v bedně zachráněné z vraku lodi, a čte slova o vysvobození a záchraně. Marně přemýšlí, jak by ho Bůh mohl vysvobodit z tohoto ostrova, ale na kolenu o vysvobození prosí. Když se probudí, cítí se svěží, beze strachu, a tak se rozhodne každý den číst Nový zákon. Četba ho vede k pokání a uvědomuje si, že to nejdůležitější vysvobození je odpuštění hříchů. Od té chvíle ví, že není sám, a zjišťuje, tak jako mnozí lidé i dnes, že člověk může přijít o vše, ale má-li Krista, má vše.

Další roky pobytu na ostrově nejsou jednoduché, trápí ho samota i strach a to zvláště, když objeví stopy po návštěvách lidožroutů, ale v Bibli a modlitbě znovu a znovu nachází sílu a pokoj. Ze spárů kanibalů zachrání Pátka, se kterým vede rozhovory o Bohu. Robinson si uvědomuje, že aby člověk pochopil smysl oběti Ježíše Krista, potřebuje zjevení, a tak prosí o pomoc Ducha svatého a na těžké otázky svého společníka hledá odpověď v hlubším studiu Bible a v modlitbě. Nakonec je, tak jako ve všech literárních i filmových verzích tohoto příběhu,

zachráněn anglickou lodí a po více než osmadvaceti letech ostrov opouští jako úplně jiný člověk. Se srdcem proměněným Boží láskou a milostí.

Pan Pleva mnoho věcí ve své převyprávěné verzi vynechal. Možná mu nepřipadaly důležité, možná to byl stranický úkol v kontextu tehdejší doby (r. 1956), totiž očistit Robinsona od „přemíry náboženských úvah a přehnané nábožnosti“ (Jarmila Glazarová v předmluvě). I v současném komiksovém vydání pro děti je v doslovu položena blahosklonná otázka na účet autora románu: „Můžeme kritizovat nebo litovat jeho představu duchovní obnovy skrze četbu bible?“ (Christophe Lemoine)

Nakonec i náš první prezident T. G. Masaryk se již v roce 1893 vyjádřil: „Robinson není realistický a není umělecký“.

Mezi námi - Robinson je vymyšlený. Daniel Defoe v tomto románu pravděpodobně zpracoval zážitky jiného námořníka jménem Alexandr Selkirk.

Jenomže, milý příteli, Ježíš je skutečný. Mnozí se o tom i v dnešní době přesvědčují. Jsem jedním z nich. A vím, že stejně skutečná je Boží láska, odpuštění hříchů a Boží milost. Víím, že i dnes platí slova Bible: „Nikdy tě neopustím a nikdy se tě nezreknu.“ Každý z nás se o tom může osobně přesvědčit. Jen se domnívám, že k tomu člověk nemusí nutně v životě ztroskotat.

Nebo snad ano? ...

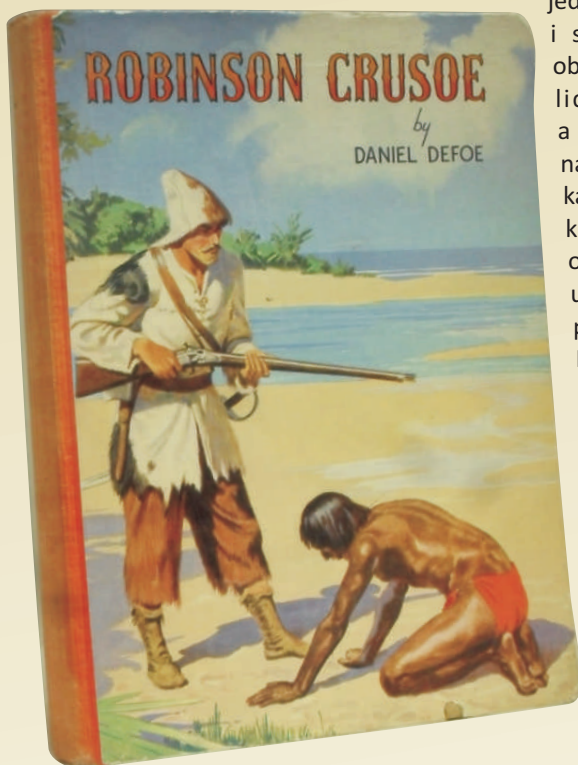
Saša Štěpánovský, pastor Křesťanského společenství Kutná Hora

Použité zdroje:

Daniel Defoe, Život a zvláštní podivná dobrodružství Robinsona Crusoe, námořníka z Yorku, Mladá fronta, Praha 1964, přeložil Albert Vyskočil v r. 1920

Robinson Crusoe, podle románu Daniela Defoea volně vypravuje J. V. Pleva, Albatros, Praha 1974

Robinson Crusoe, komiksové vydání pro děti, Christophe Lemoine, Jean-Christophe Vergne, nakl. Grada, 2013

KAŽDÝ Z JINÉ PLANETY

aneb

Co bychom o sobě měli vědět?

Erich Fromm ve své knize Umění milovat napsal:

„Stěží existuje nějaký podnik, který začíná s tak obrovskými nadějemi a očekáváním, a přesto s takovou pravidelností selhává, jako je láska.“

Podle Českého statistického úřadu je u rozvodových stání nejčastěji uváděnou příčinou rozpadu vztahu rozdíl povah a zájmů manželů, a to v celých 87 %. (Oproti pouhým 10 % v roce 1960, kdy jako příčina rozvodu vedla nevěra). Průměrné české manželství trvá 12,3 roku.

Od devadesátých let dvacátého století se podstatně změnila struktura rozvodů podle délky trvání manželství, a to ve vyšším procentuálním zastoupení rozvodů déletrvajících manželství. Zatímco v roce 1991 se téměř 60 % rozvodů týkalo manželství do deseti let od uzavření, od roku 2003 se tento podíl udržuje na úrovni 40 %. Naopak tedy, 60 % rozvodů uzavírá manželský život po více než deseti letech od sňatku.

Proč je příkladných, inspirativních vztahů tak málo?

Když se narodíme, musíme se učit mnoha věcem. Rodiče nás naučili chodit, mluvit ..., pak začneme chodit do školky, školy..., tam se také učíme spoustě věcí, a opět to trvá řadu let. Tolik let učení se různých věcí. Učil nás někdo lásce a přátelství?

Pak není divu, že v tom moc neumíme chodit...

“Můžete mít všechno na světě, a přece být tím nejosamělejším člověkem. To je nejhorší druh osamělosti. Úspěch mě učinil idolem celého světa a přinesl mi miliony liber, ale zabránil mi získat to jediné, co všichni potřebujeme – trvalý láskyplný vztah.“

Freddie Mercury

Co ale s tím, když jsme každý jakoby z jiné planety?

ROZDÍLY MEZI NÁMI

Jednou z priorit ženského mozku je udržování vztahu prostřednictvím řeči.

Některá fakta:

- Mužský mozek je v průměru o 10 -15 % větší a obsahuje zhruba o 4% více mozkových buněk než průměrný ženský mozek.

V roce 2001 zjistili vědci z Harvardské univerzity, že určité části mozku jsou jinak velké u mužů a u žen:

- Muži mají zhruba 6,5krát více šedé tkáně mozkové (obsahuje centra pro zpracování informací).
- Ženy ale mají zhruba 10krát více bílé tkáně mozkové (slouží jako komunikační síť spojující tato centra).

Této rozdílnosti je přisuzována příčina toho, proč muži a ženy přemýšlejí odlišně. (Zjednodušeně řečeno: šedá hmota obsahuje centra pro zpracování informací, zatímco bílá hmota slouží jako komunikační síť spojující tato centra.) Muži přemýšlejí pomocí šedé hmoty, která je plná aktivních neuronů. Ženy naproti tomu přemýšlejí více bílou hmotou, která má hustší síť neuronových spojení. Ženský mozek je tudíž poněkud složitější na pochopení, ale

větší počet spojení umožňuje ženám, aby jejich mozek pracoval rychleji než ten mužský.

Z biologického hlediska mají ženy více propojeny obě mozkové hemisféry a převažuje u nich verbální dovednost. „Jednou z priorit ženského mozku je udržování vztahu prostřednictvím řeči:

Žena za den použije 6-8 tisíc slov, 2-3 tisíce zvuků a 8-10 tisíc gest, mimických výrazů, pohybů hlavy a dalších signálů řeči těla. Při denní komunikaci tedy použije přes 20 tisíc komunikačních jednotek.

Muž použije pouhé 2-3 tisíce slov, 1-2 tisíce zvuků a jen 2-3 tisíce signálů řeči těla.

Jeho denní průměr je tedy přibližně 7 000 komunikačních jednotek – pouhá jedna třetina ve srovnání se ženou.“

A to ještě platí, že muži vysloví třikrát více slov na veřejnosti než v soukromí, kdežto ženy vysloví třikrát více slov v soukromí než na veřejnosti.

Platí ovšem, že asi 15-20 % mužů má „ženský“ mozek a asi 10 % žen má „mužský“ mozek.

Další významný rozdíl se týká toho, od čeho kdo odvozuje svoji hodnotu.

NAŠE HODNOTA

Hodnota muže je určována jeho schopností dosáhnout úspěchu. Důležité pro něj je podat výkon, prokázat schopnost, vyřešit problémy.

Muž se většinou domnívá, že své problémy si nejlépe vyřeší sám, a nevidí důvod, proč by o nich měl hovořit s někým jiným. Když však opravdu

potřebuje pomoc, je známkou moudrosti, když ji sežene. V takovém případě vyhledá někoho, koho si váží, a s ním o svých problémech hovoří. (Požádá-li jeden muž druhého o radu, tázaný chápe žádost jako kompliment.) Proto také, začne-li žena řeč o problému, chápe to muž jako žádost o radu. Jenže žena nechce slyšet rady, protože se nesnaží nalézt řešení. Často se prostě jenom chce podělit o své denní pocity a její partner v domněnku, že jí pomáhá, ji přerušuje souvislým proudem návrhů, jak její problémy řešit.

U mužů je zdrojem negativních emocí hrůza z toho, že selhává jako živitel, ochránce, milenec nebo rodič.

Hodnota ženy je určována city a kvalitou jejich vztahů. Důležitá je pro ni schopnost projevat lásku, komunikace, vcítění se a udržování vztahů.

Pro ženy je zdrojem uspokojení udržování vztahů (zejména prostřednictvím komunikace). Proto si chtějí povídat. Ženy jsou hluboce přesvědčeny, že všechno, co funguje, může fungovat ještě lépe. Mají v povaze touhu věci zlepšovat. Když jim na někom záleží, bez zábran ho upozorňují, co se dá zlepšit, a navrhnou, jak to udělat. Poskytnout

radu a konstruktivní kritiku je aktem lásky.

Jenomže muži jsou orientováni spíše na řešení. Pakliže něco funguje, jejich heslem je neměnit to. Když se žena snaží muže zlepšit, cítí to on jako snahu opravit ho. Přijímá to jako sdělení, že je porouchaný. Dává-li žena muži nevyžádanou radu, získá muž dojem, že ho považuje za neschopného a předpokládá, že by na to, co má dělat, sám nepřišel, nebo že by to nedokázal. Pokud ho kritizuje, zejména tehdy, když se dopustil nějaké chyby, vyvolává v muži pocit, že je pod kontrolou a neoblíben. Potřebuje daleko víc ženino pochopení než radu, má-li se ze svých chyb poučit. Když muž cítí, že se ho žena nesnaží napravovat, je daleko víc nakloněn žádat ji o radu nebo o pomoc.

Zdrojem negativních emocí u žen je strach ze zranění, z toho, že zůstane sama, ze ztráty, z citové i hmotné nouze. („Ty mě zraníš, budeš mě ignorovat, odmítneš mě, způsobilíš, že se budu cítit nemilovaná... nebo mě opustíš, necháš mě nezabezpečenou, bez pomoci a bez peněz...“)

Karel Řežábek, vedoucí kurzů partnerských vztahů JedenPlusJedna

*Použité zdroje:
Časopis mensa
AUTHOR'S EGO
Vesmír*

*Alana a Barbara Peaseovi: Muži! Ženy!
Zábavné partnerské testy, str. 17*

*Deborah Tannenová, You Just Don't
Understand: Women and Men in
Conversation (Ty mi zkrátka nerozumíš
- ženy a muži v rozhovoru), New York:
Ballantine, 1990.*

Bible říká:

**Lépe je dvěma nežli samotnému;
jejich námaha má štedrou odměnu.**

Kaz 4,9 B21

V dalších číslech najdete:

**CO BY MĚLA KAŽDÁ ŽENA VĚDĚT
O SVÉM PARTNEROVI**

**CO BY MĚL KAŽDÝ MUŽ VĚDĚT
O SVÉ PARTNERCE**

To už pro mě není! Kde bych na to brala čas? Vždyť to nepotřebuju. Jó, to je přece pro mladý! Dej s tím pokoj, jako by nestačil e-mail.

Mám konzervativně založenou povahu. Tyto a jim podobné „hlášky“ mě zcela utvrzovaly v přesvědčení, že dnes již tradiční prostředky komunikace, jako je mobil či e-mail, naprosto dostačují mým potřebám být takzvaně „v obraze“. Občasné dotazy mých mediálně pokročilejších vrstevníků Máš facebook? mě poněkud iritovaly a postupně dovedly až k zarytému přesvědčení, že mé odolávání tomuto civilizačnímu výdobytku je v podstatě hrdinství.

Až nedávno se stala zvláštní věc. Na jedné křesťanské akci jsem se náhodně potkala s kamarádkou, o níž jsem dlouhá léta neměla žádné zprávy. Poté, co jsme si sdělily novinky ze života každé z nás,

zazněla její jemná výčitka: A proč nejsi na facebooku? Hledala jsem tam všechny staré známé, na které jsem jinak nesehnala žádný kontakt. Není divu, moje kamarádka ovdověla, hledala dlouho zaměstnání a žila sama. Facebook pro ni v anonymitě velkoměsta znamenal kontakt s přáteli, i když pouze virtuální.

Téměř vzápětí přišel další impulz. Můj kamarád při rozhovoru o výchově dětí pronesl: Nechci jít v tempu s dobou, ale chci jít v tempu se svými dětmi. A nejlépe chci být krok před nimi, abych je mohl včas zastavit.

A tak se zkrátka jednoho dne stalo, že jsem na otázku mé dcery Mami, co kdybys ti založila facebook? jen slabě a bez dalších komentářů rezignovaně přikývla.

Teď si asi říkáte, kolik hodin na něm vyseidávám a jak jsem se zamilovala do chatu. A že možná přeci jenom platí to první slovo z nadpisu. Vůbec ne! První užitečné poučení přišlo téměř okamžitě, stačilo si přečíst některé „perly“ mých fb přátel na zdi. Přísloví dvakrát měř a jednou řež by se v dnešní době, kdy opravdovou pilu používá málokdo, užilo spíše v podobě dvakrát filtruj, jednou enteruj.

Očekává-li čtenář, že teď najde jednoznačnou odpověď na otázku Tak pokušení, nebo výzva?, musím ho zklamat: já ji totiž zatím sama nemám. Snad bude stačit dodat, že první osobou, která mě požádala o přátelství, byla moje třináctiletá dcera, a to už je výzva, co říkáte?

MK

Zamilovala jsem si tvou pravdu

Od tří let trpím epilepsií. Když jsem chodila do školy, jeden z mých oblíbených předmětů byl tělocvik. Doktoři mi často říkali NE. Nedělej stojky na hlavě, nedělej kotouly, neběhej dlouhé tratě, neplav, protože co kdybys i tam dostala záchvat. I přes jejich NE jsem ale sportovala.

Plavala jsem, i když jsem nebyla nějaký borec, běhala jsem, a nejraději s klukama dlouhé tratě. Kluci převážně běhali patnáctistovku a dívky osmistovku. Přes všechna omezení jsem vyhrála 3. místo na 800m.

Stojky a kotouly jsem v tělocviku nedělala, ale přesto mě to vždycky lákalo alespoň zkusit.

V šesté třídě jsem se ráda chodila dívat na kluky do tělocvičny, jak „brejkou“. Ještě jsem všemu nerozuměla, ale líbila se mi hudba a jak se točí na hlavě. Stále jsem měla v hlavě myšlenku: „Co kdybys tu stojku udělala?“

V období osmé a deváté třídy jsem začala navštěvovat taneční kroužek - disko

tanec. Časem jsem se rozhodla chodit do společenských tanců. Tanec bylo místo, kde jsem mohla odpočívat.

Když jsem uvěřila v Pána Ježíše, krátce potom jsem se začala věnovat hip hopu a později breakdance. Když mě trenér učil breakdance, často jsem si říkala: „Tak kdy to teda se mnou sekne? Kdy dostanu záchvat?“ A hle, malý zázrak. Záchvat žádný. Můžu dělat točky, stojky a se mnou to nic nedělá, jsem naprosto v pohodě. Žádný záchvat - Boží zázrak.

Moje otázka zní: „Pane Ježíši, chtěl jsi mě něčeho vyvarovat nebo ochránit? Nebo jak jsi přišel do mého života, tak jsi mě osvobodil? Nebo je to tím, že někdo nade mnou stál a stále mi tloukl do hlavy NE? A já jsem těm lžím uvěřila? Nebo že jsem se bála, ale s Tebou se už nebojím? (Izajáš 41,10) Najednou jsi vstoupil do mého života a řekl jsi ANO.“

Ať už je to jakkoliv, tvým zaslíbením věřím. Tvého Slova se budu pevně držet. Tvé Slovo neříká NE, tvé Slovo říká život.

Renata Tieliczková

Poznámka redakce: Toto svědectví předkládáme jako osobní zkušenost s Božím jednáním v dané situaci, nejedná se o všeobecný návod, jak jednat v případě nemoci nebo jiného zdravotního omezení.

Ženy mnoha barev a odstínů

Má mongolská přítelkyně *Enkhee*

S Enkhee jsem se poprvé setkala v roce 2005, když jsme s Larrym přiletěli do Ulánbátaru, hlavního města Mongolska. Čekala na nás na letišti a odvezla nás k sobě domů na oběd. Larry ji znal už z předchozí cesty do Mongolska, kdy pro něj tlumočila při bohoslužbě v Erdenetu, což je město ležící blízko hranice s Ruskem. V té době sloužila ve věznicích a její vize a soucit na nás udělaly opravdu velký dojem.

Pověz nám prosím něco o svém dětství a o rodině, v níž jsi vyrůstala.

Narodila jsem se v Ulánbátaru v rodině divadelních a filmových umělců. Měla jsem nádherné dětství. Bylo nás šest sourozenců. Tatínek nás každý víkend jednotlivě vodil na různá divadelní představení.

Ve svém nitru jsem však měla plno otázek. Když jsem viděla nekonečné mongolské nebe, ptala jsem se, jak je možné, že tam jsou slunce, měsíc a hvězdy tak rozmístěné. Představa nekonečného nebe pro mě byla fascinující. A tak jsem se ptala, co je za tím?

Prošla jsi řadou zajímavých povolání. Mohla bys nám o tom říci?

Roku 1990 jsem ukončila studia na ruské vysoké škole v oboru dětská psychologie a metodika vzdělávání na základní škole. Po návratu domů jsem však zjistila, že kritika vůči vzdělání získanému v Rusku je tak vysoká, že ve svém oboru nenajdu uplatnění. Nejprve jsem tedy učila ruštinu na základní škole a pak jsem se rozhodla naučit anglicky.

Začala jsem pracovat v cestovní kanceláři a zároveň jsem studovala angličtinu. Dostala jsem se i na čtyřměsíční studijní stáž do Anglie, kterou mi platil můj zaměstnavatel. Na oplátku se ode mne očekávala tvrdá práce. Měla jsem pocit, že můj život ani práce nestojí za nic. Můj šéf se na mě pořád zlobil a nutil mě k vyššímu výkonu. Můj život se podobal noční můře v podobě neustálé tvrdé práce a stresu ze strany mého nadřízeného.

Ale nebylo to tak, jak jsem si myslela. Ve skutečnosti čím více překážek se mi stavělo do cesty, tím více jsem nabývala pochopení a moudrosti. To vše mi však došlo, až když jsem uvěřila a nechala se pokřtít. Začala jsem si uvědomovat, že Bůh žije v nás a kolem nás. Stále se učím trpělivosti, správnému pohledu na věc a odpuštění. Ano, odpuštění je možné.

Později jsem pracovala pro velkou mezinárodní humanitární organizaci World Vision a v té době jsem tam byla jedinou křesťankou. Později jsem začala pracovat jako poradkyně Prison Fellowship International (Mezinárodní vězeňská služba). Pracovala jsem přímo svězni.

Kdy ses skutečně obrátila?

Protože jsem pracovala jako vedoucí pracovnice v křesťanské organizaci, myslela jsem si o sobě, že jsem křesťanka. Ale byla jsem křesťankou jen navenek. Věřila jsem v Boží existenci, ale neodevzdala jsem Bohu své srdce.

Procházela jsem velice smutným a těžkým životním obdobím, a tak jsem se rozhodla po dobu třiceti dní modlit a postit. Výsledek byl neuvěřitelný! Rozdílu si povšimli také moji kolegové v práci a můj syn. Zjistila jsem, že se zcela vytratila všechna žárlivost i žádostivost (vědět víc, mít více věcí, jídla, oblečení). Zároveň jsem pocítila lítost nad ostatními. Zmizela nenávist, neláska a obviňování a zůstal jen hlad po Bohu. Přesto jsem byla ještě trochu nervózní kvůli určitým věcem ve svém životě a ptala jsem se Boha: „Proč se nestaráš o mé potřeby a zásoby?“ Věřte, nebo nevěřte, Bůh mi v té době dal přesně to, co jsem potřebovala. I teď po letech se ale na cestě za Bohem mám stále co učit.

Co je nejtěžší na životě v Mongolsku?

Miluji svou zemi i svůj lid. Přesto jsem nabyla pocitu, že život v Mongolsku je těžký a strašný. Proto se naše rodina přestěhovala do USA, abychom tam žili a pracovali. Změna země však můj život vůbec nezlepšila. Všechny problémy přetrvaly, ale já si začala uvědomovat význam opravdového štěstí. Jde o to, že neuvidím změnu v okolnostech svého života, pokud se nejprve sama nezměním uvnitř.

S jakými problémy se potýkají ženy v Mongolsku?

Domnívám se, že problémy jsou stejné po celém světě. Důležité je, jak se k nim postavíme. Za dobu svého působení u vězeňské služby jsem však zjistila, že existují tři kořeny problémů, které jsou stejné pro muže i pro ženy: alkohol, hněv a žárlivost.

Lidé se také mnohdy mylně domnívají, že čím více toho budou mít, tím budou

šťastnější. Hromadí majetek, ale v podstatě touží po větším štěstí a pokoji. A když vše nashromáždí, jsou překvapeni, že stále ještě mají problémy. Navenek si to možná nepřiznají, ale uvnitř to tak cítí.

Co mohou ženy v dnešním Mongolsku změnit?

Ženy potřebují mít moudrost, jak měnit tento bezbožný svět. Také hrají důležitou úlohu ve výchově svých dětí. Pokud dnes nezměníme generaci našich dětí, nedočkáme se změny ani v budoucnosti. Mongolské ženy potřebují získat více vědomostí a zastávat aktivní roli ve výchově svých dětí.

Janice Winnes

překlad Jaroslava Ponerová

Mongolsko hraničí na severu s Ruskem a na jihu, východě a západě s Čínou. V hlavním městě Ulánbátaru, který je zároveň největším městem, sídlí 45 % veškeré populace. Jde o nejlidčeji obydlenou zemi na světě, jejíž počet obyvatel se pohybuje okolo 2,9 milionů. Říká se, že v Mongolsku je více koní a ovcí než lidí. Přibližně 30 % populace tvoří nomádi, kteří se spolu se svými stády ovcí stěhují po stepi z místa na místo. Tradičním mongolským příbytkem je tzv. ger nazývaný také jurta.

Timův příběh

V čísle Tabity 2/2013 jsme psali o malém Timovi, jehož rodiče se rozhodli k domácí škole ze zcela netypických důvodů. Co ale předcházelo tomu, než desetiletý Tim začal psát a nosit domů jedničky?

Dlouhá cesta k vítězství

Naše desetileté manželství bylo do roku 2003 opravdu šťastné, měli jsme dvě zdravé děti – osmiletého Marka a šestiletou Miriam, domek ve městě, námi založený fungující sbor v Hodoníně a mnoho jiných věcí, které člověka činí spokojeným. Mnohými životními i duchovními zkouškami jsme vítězně prošli, a tak co si více přát? Zatoužili jsme po dalším dítěti, které si zvláště manželka chtěla již jako zkušená matka „užít“. Věřili jsme, že Bůh nám opět požehná a vše bude OK.

Opravdu. Těhotenství probíhalo vcelku bezproblémově a Bůh nám (sice o měsíc dříve než bylo v plánu) 8. 4. 2003 požehnal narozením krásného kluka Timoteje - a my byli šťastní. Avšak požehnání jsme od této chvíle začali vnímat úplně jinak, než doposud. Náš svrchovaný Pán s námi zamýšlel jednat podle své vůle a začal prověřovat naši důvěru a víru v něj.

Hned po narození se začaly Timečkovi objevovat po celém těle krevní sraženiny, začal špatně dýchat, byl neklidný, břicho se nepřírozně nalávalo a my i doktoři nechápali, co se děje. Třetí den byl již Timotej v nemocnici v Brně a po dalším týdnu v Praze, situace byla velice nepříznivá.

Doktoři nedokázali přesně určit diagnózu, Tim byl pod kyslíkem, nemohl přijímat od počátku narození mateřské mléko, věděli jsme jen, že mu přestala fungovat játra a že žije jen díky přístrojům. Začaly těžké zkoušky, na které jsme nebyli připraveni. Vše se odehrávalo

velice rychle, my jen obtelefonovali a navštěvovali nemocnice, modlili se. Situace se ale nelepšila, spíše naopak. Výsledkem rozsáhlých vyšetření bylo zjištění, že jediná možná záchrana je transplantace jater/LTX/, která se však nemůže udělat u nás, ale v Německu, kde jsou specialisté na LTX u malých dětí. My se opět měli rozhodnout, zda do toho chceme jít. Lékaři nám to doporučovali, protože jiné orgány měl Tim v pořádku. Nedokázali jsme si ale vůbec představit, co nás čeká, jen jsme důvěřovali Pánu a On nás posiloval

a pomáhal nám.

Zařizovaly se administrativní záležitosti, svolení a hrazení od pojišťovny aj. Nakonec jsme v polovině června vyjeli sanitou směr Hamburk. Během noci jsme se hodně sblížili s lékařkou, která nás doprovázela. Aniž bychom jí slovy nějak moc svěřili, řekla nám, že nás od začátku pozoruje a že jsme přesně taková rodinka, jaká má být a jak si rodinu představuje. Ji to povzbudilo a nás taky. Když nás pak předala německým lékařům a s pláčem jsme se rozloučili, začal pro nás nejtěžší týden

našeho života (to jsme ještě netušili, že za dva roky nás čeká zkouška ještě těžší.) Největší zbrání, kterou jsme měli, bylo slovo zaslíbení – Iz 54,17. To nás podrželo i v těch nejtěžších situacích, kdy jsme kráčeli tmou nejistoty a utrpení.

S Timem jsme přijeli již ve velice kritickém stavu. Byl celý žlutý, vyhublý, s velkým břichem, jak jsme to znali z obrázků z Afriky. Byli jsme vhozeni do moře a museli jsme plavat. V úplně cizím prostředí, bez řádné znalosti jazyka a s umírajícím synem, s velkou nejistotou, co bude za hodinu. S velkou bází a třesením jsme se ale stále obraceli k Bohu, nic víc jsme dělat ani nemohli, podobně jako Josef v jámě, když mohl vzhlížet ke světlu jen vzhůru a volat k nebesům. A opravdu, začalo to fungovat.

To nejdůležitější bylo, že Tim se vzhledem k těžkému zdravotnímu stavu dostal po týdnu na první místo v dárcovské eurobance a po dvou dnech přišla vhodná játra na LTX. Operace úspěšně proběhla a my se pomalu uklidňovali.

Dalším povzbuzením bylo nalezení německé rodiny, která mě byla ochotna ubytovat jen 20 minut chůze od nemocnice, nalezení sboru Archa, kde nás úžasně přivítali a povzbudili, nalezení českého lékaře (kardiologa), který se pak stal také naší oporou. Dostal jsem kolo pro snadnější a rychlejší přesuny a jiné a jiné události.

Mysleli jsme si, že od této chvíle půjde vše hladce, že nejhorší máme za sebou. Opak byl ale pravdou. Začaly pooperační problémy, infekce, trombózy a další. Museli jsme se naučit přijímat a řešit problémy s Božím pokojem. Nešlo to tak, jak bychom si mysleli a přáli. Bůh ale vždy ví, co dělá. Dnes máme mnoho přátel s podobně postiženými dětmi v různých zemích v Evropě, protože tam přijíždějí

opravdu odevšad.

Po dvou a půl měsících pobytu v Hamburku jsme mohli domů. Manželka ale s Timem pobyla doma jen 3 dny, když se přihlásily opět problémy se žlučovody. Situace byla velmi zlá. Doktoři v Praze již nevěděli jak dál a doporučovali nás opět do Hamburku, jenže pojišťovna byla proti. Nastala patová situace. Nakonec jsem na doporučení jedné lékařky vzal auto a manželku s Timem tam zavezl. Dlouhá cesta, těžká deprese nás obou, napětí, tma, mlha a déšť, byla to má nejtěžší jízda v autě. Díky Bohu za ochranu. Riskovali jsme, zda tento pobyt a ošetření pojišťovna uhradí, ale nakonec i po intervenci německých lékařů pojišťovna souhlasila, i když z toho bylo dost povyku.

Timovi tam zkoušeli rozšířit a pak drenážovat žlučovod. Manželka tam strávila tentokrát již sama 64 dní, až před Vánoce jsem je mohl vyzvednout. Bůh ji posiloval a díky němu i několika německým sourozencům, kteří ji navštěvovali, to zvládala. Modlili jsme se, abychom alespoň přes vánoční svátky a Nový rok mohli být doma. To se stalo a my byli za to velice vděční. Do roku 2004 jsme vstupovali s nadějí, že Bůh bude jednat a dojde k zázračnému uzdravení.

Stav ale nebyl nikdy moc uspokojivý

a Tim dobře neprosplával. Problémy jsme měli skoro se vším. Měl velmi slabou imunitu, bral silné dávky ATB, které zánět udržovaly víceméně pod kontrolou, pořádně nejedl (jen jednu kaši), často zvracel a špatně spával. Nejtěžší situace nastala o letních prázdninách, kdy dostal do úst nějakou plíseň, ústa uvnitř i vně měl jeden bolák a nemohl ani pít a jíst. Byli jsme z toho již dost vyždímaní, ale stále jsme věřili v obrat. Nejhorší se to projevilo v noci, kdy nemohl spát a škrábal se od hlavy až k patě, někdy až do krve. Již jsme zapoměli, jaké to je normálně spát celou noc. Ještě dobře, že jsme na to byli dva a mohli jsme se u něj střídat. Mnoho probdělých nocí, problémy a problémy.

Do roku 2005 jsme opět vstupovali s vírou, že Bůh nám v našem trápení a živoření pomůže, ale vylučovali jsme cestu opakované transplantace. Nechtěli jsme si připustit další operaci, i když doktoři neviděli jinou cestu. Tim celkově neprosplával. Zlom situace přišel na konci března, kdy jsme byli v Praze na kontrole. Když jsme jeli autem zpět domů a s manželkou rozebírali situaci, náhle jsme oba dva současně změnili názor a rozhodli se, že pojedeme znovu do Hamburku na novou LTX. Překvapilo nás to oba, ale zakoušeli jsme úžasný Boží pokoj a věřili, že jsme to přijali od Pána. Oznámili jsme to tedy hned lékařům, kteří okamžitě začali dojedná-

vat termín nástupu do nemocnice v Hamburku. Ale museli jsme opět získat souhlas zdravotní pojišťovny o náhradě výkonu. To bylo stále a stále složitější. Nakonec s tím souhlasili, jen jsme museli z našich zdrojů do Hamburku zaslat zálohu 5 tisíc euro. Tyto prostředky jsme měli, ale i tak nám Pán požehnal a povzbudil nás tím, že pár jednotlivců a tři sbory určitou částkou ještě pomohly. Čekali jsme na datum pozvání k druhé LTX z Hamburku. Věřili jsme, že již nejhorší zážitky máme za sebou a s nějakými zkušenostmi to již lépe zvládneme. Opět jsme se ale zmýlili, protože Bůh s námi jednal až na hranici našich možností a těžce zkoušel naši víru. Jak dobře, že nevíme dopředu, co nás čeká. Ještě těsně před odjezdem nám vzkázala lékařka z Prahy, abychom si vyřídili pro Tima pas. Nechápal jsem proč, nikdy před tím jsme to nedělali, měli jsme ho zapsaného v našem pase. Prý pro případ, že... Jednak by to bylo hodně náročné a pracné stihnout, jednak šlo o princip. Já jsem smrt odmítal, a i když jsem prožíval velké boje, na znamení víry jsem nic nevyřizoval a tak to oznámil a předal mému Pánu. Drželi jsme se zaslíbení, které jsme od Pána přijali.

V Hamburku to šlo zpočátku hladce. Již jsme to tam znali, jazyky nám také šly lépe, sehnal jsem opět i ubytování blízko nemocnice u jedné 86leté věřící babičky (tak žijou sestru - dámu v těchto letech jsem ještě nepotkal, zažila i bombardování Hamburku za války) a zpočátku jsme přicházeli jen ambulantně na vyšetřování.

Chtěl jsem nabídnout k dárcovství má játra, ať to urychlíme, ale po mém vyšetření to bylo zamítnuto. Pak to začalo. Protože Tim špatně dýchal, zjistili, že má nádory v okolí hrtanu, snad prý nezhoubné. Nemůžou je ale odoperovat, protože by se mu pak zúžila dýchací trubice. Navrhli udělat tracheotomii. Po zákroku to opravdu s Timem bylo ještě horší a my moc plakali. Už ani nemluvil, jen ukazoval. Další rána přišla, když se ve starých játrech objevily vředy, které praskly, a těžká infekce se dostala do celé krajiny břišní. ATB nijak nezabírala, museli otevřít celé břicho a začalo se obdenními výplachy. Tim se tak dostal na JIP, kde nakonec strávil 72 dní. Byla to nejtemnější doba našeho života. Tim nemohl jíst, pít, dýchal jen s hadicí, dostával jen infuze. Protože se to stále opakovalo, aby necítil bolest, začali mu

dávat morfium a uspávali ho. To nemohli dělat ale stále, aby nepoškodili mozek, tak ho někdy nechali probrot a my se s ním snažili komunikovat. Pohled na něj, jeho mimika, gesta, utrpení a beznaděj byly odstrašující. Každému bylo nadmíru jasné, že Tim bojuje ten nejtěžší boj svého života. Trvalo to celý měsíc.

Mnoho lidí se modlilo a postilo, ale Bůh jako by mlčel. Věděli jsme, že On je svrchovaný Pán, že má moc na nebi a na zemi, jen jsme ve velké pokoře očekávali na zázrak. V tu chvíli jsem velmi bojoval s pochybností, zda jsem dobře slyšel Boha a zdali jsem neměl vyřídít ten pas.

V naší bezradnosti přišel okamžik, kdy se výsledky naráz začaly lepší a my mohli pomýšlet na provedení LTX. Dostali jsme vhodná játra a druhá LTX úspěšně

Bůh s námi jednal až na hranici našich možností

proběhla. Moc jsme si vydechli a očekávali, že již bude vše dobré.

Zdá se to jako neskutečný sen, ale po třech dnech nastala znovu komplikace. Hlavní přiřivaná artérie v játrech se zalepila, a tím se celá práce znehodnotila. Tim již byl tak sláb, že jsme si nebyli jisti, zda to nové čekání a třetí pokus snese. Když začali Timovi postupně vysazovat morfium, klepaly se mu ruce jako narkomanovi, byl velmi neklidný a začal nás kousat a škrábat. Nemohli

jsme mu to mít za zlé po tom, co prožil.

Den D přišel, když byla úspěšně provedena třetí LTX a od této chvíle se situace začala pozvolna zlepšovat. Po 72 dnech na JIP se Tim vrátil do „normálního“ pokoje a brzy řekl poprvé opět nahlas MÁMA. Bylo to nádherné, zažívali jsme šťastné chvíle.

Dobrá zpráva přišla také z vyšetření krku, kde mu zmizely nádorky. Jídlo mu začínalo pomalu také chutnat. V areálu nemocnice jsme se setkávali s mnoha rodiči nemocných dětí, kterým jsme mnohdy pomohli jen tím, že jsme jim řekli náš dlouhý příběh. Věříme, že mnohým to bylo moc užitečné a povzbudivé pro jejich životní zápasy. Jak jsme zjistili, mnozí při hledání zdraví hledají pomoc u léčitelů a jiných zaříkávačů, my se snažili upozornit na nebezpečí šarlatánů a navést je na jedinou adresu naší pomoci – Ježíše Krista. Máme o tom mnoho svědectví, ale to by bylo ještě na dlouho.

Závěrem října jsem se opět rozjel s autem směr Hamburk s rozhodnutím, že se bez nich nevrátím. Konečně po dlouhých 173 dnech pobytu v hamburské nemocnici jsme mohli vyjet směr DOMOV.

Po třech letech těžkého boje s nemocí Timoteje nastalo období bez enormních stresů. Byl to čas radosti a vděčnosti nad Božím milosrdenstvím. Měl sice ještě mnoho problémů, ale všechno to bylo malichernější než v období před tím.

Další zkouška přišla za rok, kdy Tim onemocněl a po dobrání ATB penicilino-

vého původu silně zežloutl. Jaterní testy se mu enormně zvedly a celkově opět hodně zeslábl. To jsme se opravdu vylekali a těžko jsme se bránili myšlenkám, že ten „proces“ je před námi znovu. Modlili jsme se, ať to není pravda. Celé to znova projít, na to už jsme opravdu neměli síly. V Motole hned druhý den udělali jaterní biopsii, jestli nenastala rejekce orgánu. Výsledek zněl: „Timeček se jenom přiotrávil.“ Tudíž jsme se dozvěděli, že na penicilin je alergický!

Následně začal hodně trpět bolestmi zubů. Za dva měsíce jsme se opět stěhovali do Motola, kde mu operativně v narkóze mimo čtyř zubů vytrhali všechny najednou. Po operaci vypadal jako sumec, jak mu z pusy trčely stehy. Nad očekávání lékařů se zotavoval velice rychle. Postupně mu narostly nové zuby a problém se stal méně závažný.

V šesti letech jsme pak byli doporučeni do předškolního pedagogického centra. Čas najednou začal utíkat a už jsme museli myslet i na jeho vzdělání, což bylo pro nás těžko představitelné.

Co byla pro jiné děti přirozeně jednoduchá věc, pro Tima bylo nepředstavitelné

těžké. I obyčejné nakreslení kolečka bylo téměř nemožné. Dostal se pak do speciální školky, ve třídě maximálně sedm dětí, kde pobýval čtyři hodiny denně, aby si zvykl na dětský kolektiv a dokázal se i sociálně přizpůsobit. Po psychologickém vyšetření nám ze zdravotních důvodů povolili zůstat doma do jeho osmi let. Moc jsme se prali s myšlenkou, že by naše dítě mělo chodit do speciální (zvláštní) školy. Po pravdě řečeno první školní den na nás neudělal dobrý dojem. Nedokážeme to vysvětlit, ale přepadla nás zvláštní úzkost. Snažili jsme se to před Timem maskovat a raději jsme ho povzbuzovali, že bude mít nové kamarády, něco nového zažije...

Byla to pro něho a i pro nás velká změna. Brzké vstávání, problémy s jídlem, spěch na autobus... Školní režim působil Timovi trávicí těžkosti. Ze stresu špatně jedl, přestal chodit na záchod. Začal trpět úpornými zácpami. Po měsíci onemocněl běžnou angínou a pak opět zežloutl (zhoršily se mu jaterní testy). Dostali jsme se opět na kapačky. Byl dva měsíce bez školní docházky. Od paní primářky jsme dostali návrh (který nás také

napadl, ale neměli jsme odvalu do toho jít), abychom zažádali o domácí školu. Jít do toho, nebo ne?

Po tomto rozhodnutí nastala obrovská úleva. Paní ředitelka nám nabídla spolupráci. Přidělili nám paní učitelku, která k nám chodí na jeden den v týdnu, po zbylé dny se učí doma. První měsíc byl pro Tima náročný, než pochopil, že už máme je i učitelka a že musí plnit své povinnosti.

Teď jsme opravdu šťastní. I paní učitelka může vidět, jak mu to prospívá. Logické myšlení a soustředění je v důsledku množství léků a spousty operací u Tima stále horší, ale dle hodnocení speciální školy je moc šikovný, má samé jedničky, ze třídy nejlépe píše, krásně se vypracoval ve vymalování obrázků a čtení mu také celkem jde.

Počátkem dubna 2013 Timovi bylo 10 let, z kterých se opravdu těšíme a věříme, že Bůh má pro jeho život zvláštní plán. Modlíme se, abychom tento Boží plán neminuli, aby život celé naší rodiny byl ve shodě s Boží vůlí.

Bohuš a Erika Cupalovi

A zase je tu jaro

A zase je tu jaro, radostně rozjásané, pučící novým životem, sladce omamné, čerstvě vylíhlé a nekonečně krásné. Stejně jako před deseti, dvaceti, ba i třiceti lety, stejně jako předloni, pokaždé jinak okouzující, pokaždé jinak barevné, pokaždé úchvatné. Kromě toho loňského, které poztrácelo všechny barvy a bylo nejsmutnější v mém životě.

Ale začněme od úplného začátku. Doma jsme byli tři a naše dětství plné tajuplných výprav do okolí malého města, dětských her a příznám, také sem tam nějakých hádek a rvaček, bylo pro mě inspirací, co se týká počtu dětí. Navíc i jako dospělí jsme měli a máme mezi sebou dobré vztahy, trochu jitržené velkou vzdáleností našich nynějších domovů a také tím, že bratr se víc zařadil do rodiny své manželky, zato sestra zůstává pořád stejně „naše“. Všichni jsme se v jistém čase dobírali předháněním, kdo bude mít kolik a jakých dětí. „Já budu mít rozhodně čtyři nebo pět kluků, ať můžeme hrát pořádně fotbal!“ tvrdil brácha. Sestra trochu nakrčila nos: „Kluci dávají mnohem víc práce. Já chci zásadně dvě holčičky nebo i tři, budu je strojit jako princezny, česat jim vlásky a na stará kolena budu mít vystaráno.“ Brácha se

jen uchechtával. „Já bych brala kluky i holky, nejlépe dva a dvě,“ vmísila jsem se do hovoru se svými představami. Tak plány bychom měli, zbývalo už jen je začít uskutečňovat. Naše drahé polovičky s námi sice zdaleka ve všem nesouhlasily, například sestřin manžel by raději kluky než houf holek a můj muž se také především třásl na kluka, ale jinak jsme se vcelku shodli. Bratr byl nejstarší a kupodivu také první, komu se narodil potomek – holka! Byl šťastný a až po čase utrousil, že i děvčata přece hrají fotbal. Poté přišla na řadu sestra, přestože byla mladší než já. Splnil se jí sen, do náruče jí v porodnici položili holčičku. „Je to jasné, teď jsme na řadě my s tím klukem a on si musí dát trochu na čas, když má stát za to,“ uklidňoval mě manžel, neboť u nás stále nic nenasvědčovalo, že by můj sen o dětech došel naplnění. Čekání se protáhlo na dlouhé dva roky, avšak nakonec jsem se dočkala i já. Měsíc před narozením sestřina syna se nám narodila dívka. Naše radost neznala mezí, manžel přišel s obrovskou kyticí a zářil do daleka. Po pár dnech jsme odvezli náš poklad domů, nastal běžný kolotoč, jaký znají všichni rodiče, a my s potěšením sledovali, jak naše

sluníčko roste. V pěti letech z ní byla velice šikovná holčička, ale jednoho dne přišla chvíle velkého zděšení. Dcerka upadla do bezvědomí a já netušila proč. Rychle přivolat sanitku! Kde jen tak dlouho vězí?! Těch sedm, osm minut bylo nekonečných. V nemocnici šlo vše velmi dobře a po chvíli mě odeslali domů. Má přítomnost už nebyla žádoucí a prý je nyní dcerka v pořádku, stačí, abych přišla další den. Pro slzy jsem v tramvaji neviděla, a tak mne z mého zamyšlení nepříjemně vytrhl hlas revizora toužícího vidět mou jízdenku. Marné bylo jakékoliv vysvětlování, že jedu z nemocnice a nemám ani kabelku, peníze, zkrátka nic, protože jsem na to ve chvíli příjezdu sanitky neměla myšlenky. Neoblomně vyžadoval adresu, doprovodil mě domů a já zaplatila pokutu. Už je to pryč, ale dodnes mě ta bezohlednost mrzí.

Dcera Šárka našťastí mohla jít po týdnu z nemocnice domů a díky lékům i lékařským kontrolám se zatím daří projevy její nemilé nemoci uhlídat už deset let. Tím však můj příběh nekončí. Sestra i bratr pokračovali dál v plnění svých plánů, co se týká počtu dětí, jen se jim trochu zamíchaly holčičky a kluci

jinak, než chtěli, a nikomu to nevadilo. Nám se čáp však vyhýbal dalších devět let od narození Šárky. Velice jsem tím trpěla a ze všeho nejhůř na mě působily „starostlivé“ dotazy sousedek a známých, proč tomu našemu jedináčkovi nepořídíme sourozence, a že by už bylo na čase, auto a hezký byt a práce přece také není všechno a co s tím tedy kdy uděláme. Nepouštím ráda cizí lidi příliš hluboko do svého soukromí, odpovídala jsem jim vyhýbavě, pokoušela jsem se o humor, i když bych nejraději zakřičela: „Mlčte a nedělejte mi to ještě těžší!“ Po devíti letech jsem zase mohla začít potkávat tyto všudybylky v klidu a pohodě, moje zřetelné mateřství odpovídalo na jejich otázky samo. Užívala jsem si je snad víc než to první, bylo „vyčekané“. Šárka se též moc těšila na sourozence, bude z ní skvělá chůva.

Ubíhal měsíc za měsícem, datum porodu se blížilo stejně jako jaro. To loňské strašlivé jaro, plné příslibů a nadějí, tolik hořké zklamáním a bolestí. Přiblížil se můj porodní termín a vše se zdálo spět k dobrému závěru. Poslední lékařská kontrola, po ní by snad již brzy měla přijít cesta do porodnice. Přišla hned, ale nebyla veselá. Manžel mě držel za ruku a konejšil ve chvíli, kdy jsem rodila dítě, které už nežilo. Jaký rozdíl proti porodu, na jehož konci se ozve dětský pláč. Jak bolestnější porodní bolesti, když už jsem věděla, že po nich nenásleduje radostný okamžik, který stojí za to je snášet. Jaká černá tma padla do našeho života. A jak vzdálení naší bolesti byli lidé kolem nás -

úředníci vypisující se mnou formuláře i část zdravotnického personálu. Jak se vrátit domů bez dítěte a s rozervaným srdcem vysvětlovat zvědavým sousedům, co se stalo? Jak mít dost síly pro Šárku, kterou totéž čeká ve škole? Jak jí být oporou v její dětské bolesti, když vlastní žal je tak velký. A přece musím. Musím na to všechno mít sílu, musím žít dál, i když tu navždy bude stín našeho maličkého, kterému jsme dali jméno a na malou chvíli mohli zahlédnout jeho neživou tvářičku. Jak byl krásný! Vždy a navždy bude mít místo v naší rodině. Aby toho nebylo málo, nesměla jsem teď nějaký čas otěhotnět. Většinu času jsem trávila doma, po čase zvala k nám různé přátele, ale hlavně nechtěla potkávat žádné známé z okolí. Velkou pomocí mi byla různá setkání, třeba u lékařky a podobně, s ženami, které také přišly o svoje děti, ani jsem netušila, kolik jich je. Hlavní bylo, že rozuměly mé bolesti, chápaly ji. Těm zcela neznámým bylo snazší otevřít své nitro než lidem v mé blízkosti. To jaro nerozkvetly žádné kytky, alespoň pro mě ne. Zřejmě byly všude jako jindy, ale pro mě nevoněly. Naštěstí jsem se mohla opřít o manžela, bez jeho pochopení a pomoci by bylo vše o tolik těžší. Byl nesmírně trpělivý i tolerantní.

Pak konečně přišla doba, kdy jsme mohli znovu začít usilovat o miminko. Jenže ono z mého pohledu nepřicházelo neskutečně dlouho. Šlo o několik měsíců, pro mě znamenaly nekonečný čas. Jiskřička naděje zaplála po vytrva-

lém úsilí, ale ještě nebylo vyhráno. Co když se bude všechno opakovat? Co když... Raději na to nemyslet, což však nejde. Den, dva, tři, měsíc, druhý, třetí... Pobyť v nemocnici, opakovaně, aby se vše uhlídalo. Mám začít doufat ve šťastný konec? Stále se bojím a zároveň zahřívám nadějí, že snad už zlého bylo dost. Celá rodina mě drží, podporuje, myslí na mě. Jak je dobré mít sourozence, uvědomuji si tím víc a myslím na Šárku a osamělost jedináčků. Ne, to bych jí opravdu nepřála - nemít s kým vzpomínat jednou na rodinné zážitky, nemít si s kým vypomáhat. Děťátko moje pod srdcem dřímající, zůstaň, prosím, živé. Devátý měsíc - naděje i strach vrcholí. Lékař se mnou domlouvá vyvolání porodu, aby vše bylo pod kontrolou.

Jaro, nové jaro, voňavé, rozzářené úžasné. Vyjždím s naším synem Matýskem co nejčastěji, nemohu se na něho vynadávat, nemohu se nasytit chviliek s ním. Chci potkat všechny sousedy a známé a ukázat jim naše štěstí. Raduji se z Šárčiny sesterské radosti. Chtěla bych všem maminkám, které prožívají to, co jsem prožila já, vzkázat - neztrácejte naději!

Jarka

POVÍDÁNÍ S BABIČKOU LUDMILOU, TENTOKRÁT O KRÁSE

Měla na sobě krásně barevné izraelské šaty. Babička Ludmila. Vypadala úžasně, moc jí to slušelo. Když jsem jí to řekla, se smíchem mi odpověděla: „To víš, nechci, aby mě odstranili v akci Za Prahu krásnější“. Pak dodala: „Víš, přišla jsem na to, že čím je člověk starší, tím víc musí dbát na to, jak vypadá.“

Často si na tuto větu vzpomenu. Co si mám pod tím představit? Jak najít rovnováhu mezi tím, jak vypadáme, a mezi krásou, která má být uvnitř? Jak moc se máme starat o to, jak vypadáme zvenku?

Rozhodla jsem se, že se na tyto otázky zeptám přímo Ludmily.

Jsem přesvědčená, že máme učení našeho Pána „ozdobovat“, jak říká apoštol Pavel. A vdaná žena je ozdobou svého muže. Když se podíváme do Boží přírody, vidíme, jak Stvořitel miluje krásu, jak si dá záležet na každé kytičce.

Pán Ježíš mluví o „polní trávě, kterou Stvořitel krásně obléká“, ačkoliv dnes je tady a zítra vadne. „Čím více vás!“ Mnoho krásných květin, které u nás pěstujeme v zahradách či v květináčích, kvete v Izraeli jako plevel. Anemónky různých barev, nádherné, skoro černé kosatce, nejrůznější keře a kvetoucí ohnivé stromy...

Když se mne mladé sestry ptají, jak se oblékat, odpovídám, že především se máme oblékat a nikoliv odhalovat. Je dobré mít svůj osobitý styl. Nemusíme mít narvanou skříň. Stačí méně

nemačkových věcí, které se dají různě kombinovat. Jak pěkné jsou ženské sukně, šaty, krásné a vzdušné materiály. Opravdu nás například před vedrem ochrání spíš oblečení než odhalení. Všímám si s nelibostí hlubokých

výstřihů, přiléhavých kalhot s nízkým pasem, až je vidět vpředu pupík a vzadu holá záda. Máme myslet na muže, mezi nimiž se pohybujeme, abychom zůstaly tajemné a zahalené, nepodbízely se odhalováním, nedráždily. Jedna maminka mi řekla, že hoši se stávají homosexuály proto, že už u dívek nemají co odhalovat, nezůstává žádné tajemno k dobývání.

Ke kráse patří také vůně. Dbejme na čistotu, neoblékejme znovu zpocené kusy oděvu. Na trhu je dost dobrých pleťových krémů, proč je nepoužívat? I když správná výživa je pro údržbu pleti ještě důležitější než vnější ošetření.

Sama mám ráda drobné ozdoby, klipsy, náramky, korále. Ale i tady „všeho moc škodí“. Zvykla jsem si na účes z dlouhých vlasů, ale vím, jak praktické mohou být vlasy krátké. Ať dlouhé nebo krátké – měly by být vždycky učesané. Věřím, že Pán Ježíš každé z nás rád poradí. Má výborný vkus. Chci se líbit jemu. On svým Duchem a slovem se stará o vnitřního člověka a rád nám poradí i v oblékání. I tato oblast patří pod JEHO vládu.

*Ludmila Hallerová
ptala se Luba Šťastná*

**V příštím čísle najdete:
Jsem ráda stará**

aneb jak být krásná i po sedmdesátce

Učení nemusí být nuda

Již Komenský razil ono známé škola hrou. Můžete pomoci dětem s učením a ony dokonce ani nemusí postřehnout, že se učí. Přinášíme pár nápadů, jak na to:

ABECEDA

Tato čtvercová "tabule" je pro předškolní a mladší školní děti skvělou zábavou i učební pomůckou. Každá karta s písmenem má na druhé straně obrázek, jenž na dané písmenko začíná (š - šnek) a také je zároveň součástí velkého obrazu uprostřed. Děti tak mohou karty přikládat jak na písmenka, tak na obrázky, hledat ve velkém obraze jednotlivé malé obrázky začínající na určité písmenko. Přitom vymýšlejí další slova. Na podložku se dá i šlapat, tudíž mohou přeskačovat z písmene na písmeno a tvořit tak slabiky, slova, nebo jen určovat, na jaké písmenko slovo začíná či končí.

DIVADÉLKO

Hodiny češtiny (slohu) můžete zpestřit třeba loutkovým divadélkem. Vypravování vymyšlené pohádky či převyprávění nějakého příběhu stojí za to! Děti rozvíjejí svou fantazii, obohacují slovní zásobu, učí se spolupracovat - a vy si u toho ještě odpočinete:)

KOLÍČKY

K učení se anglických slovíček (nebo jejich zkoušení) může posloužit velký plyšák, mnoho kolíčků a kartičky s názvy částí lidského těla. Ty pak děti umístí na příslušné místo.

OSA

Ke konkrétnější představě o časové posloupnosti dějinných událostí může dětem posloužit časová osa (papírová, skládací), kam pak děti umísťují kartičky s názvy míst (př. bitvy), s významnými osobnostmi, obrázky různých staveb apod. Získávají tak ucelený přehled.

Eva Stejskalová

Tabita dětem

Jarní podoby sluníčka

Jarka Cýrusová

Duben

Duben má barevná vejíčka
jak malá veselá sluníčka.
A i když občas ještě zebe,
sluníčko nám mává z nebe.

Květen

Květen kvítky něžně voní,
sluníčko si oči cloní.
Když medovými slůvky
koníkům lučním zlatí podkůvky.

Červen

Od červánků do červánků
nezbývá nám příliš spánku.
Sluníčko je ranní ptáče,
chystá jahody na koláče.

The Nursery Rhymes and Songs for Children

Baa Baa Black Sheep

Baa, baa, black sheep,
have you any wool?
Yes, sir, yes, sir,
three bags full;
one for the master,
and one for the dame,
and one for the little boy
who lives down the lane.

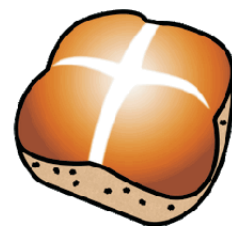
(*master – pán, mistr; dame - dáma
down the lane – dole v uličce*)

Hot Cross Buns

Hot cross buns!
Hot cross buns!
One a - penny, two a - penny,
hot cross buns!
If you have no daughters,
give them to your sons,
one a - penny, two a - penny,
hot cross buns!

(*hot cross buns – anglické sladké pečivo*)

Twinkle, Twinkle, Little Star

Twinkle, twinkle, little star,
how I wonder what you are!
Up above the moon so high,
like a diamond in the sky.
Twinkle, twinkle, little star,
how I wonder what you are!

(*twinkle – třpytit se; wonder – divit se;
up above – nahoře; diamond – diamant*)

I'm a Little Teapot

I'm a little teapot
short and stout,
here is my handle,
here's my spout.
When I get my steam up
hear me shout,
tip me up and pour me out.

(*teapot – konvice na čaj;
stout – statný; handle – ucho konvice; spout – hubička nádoby;
steam – pára; shout – zakřičet; tip – poklepat; pour out – nalít*)

Poslechněte si zvukovou nahrávku namluvenou rodilými mluvčími.
Interpreti: Lucia a Sam (6 let), otec Angličan a matka Španělka

Připravila Lucie Zavřelová

Jahody

Také máte rádi lívance s jahodami a smetanou? Já je miluju. Však je to vzácnost dostupná jen pár dnů či týdnů v roce. Jistě uznáte, že ty krásné v supermarketech prodávané velejahody prostě nejsou tak úplně ono.

Už jste někdy přemýšleli, kde se tady u nás jahody vlastně vzaly? Ano, určitě všichni známe ty drobnoplodé jahůdky, které rostou v našich lesích a na loukách. U nás se volně vyskytují tři druhy. Jahodník obecný, truskavec a trávnička. Z jahodníku obecného, latinsky *Fragaria vesca*, je vyšlechtěno několik málo odrůd, např. Rujana. Jedná se o jahodník, kterému říkáme „měsíční jahody“. Je to odrůda, která se pěstuje ze semen, tvoří odnože, nakvétá a dozrává průběžně po celé léto až do podzimu, plody jsou malé, sladké a voňavé, s velkým množstvím semen.“

Velkoplodé odrůdy mají jinou historii, která ale není úplně přesně doložená. Jisté je, že první předchůdkyně moderních odrůd vznikly ve Francii v 18. století křížením mezi dvěma druhy jahodníku přivezenými z Ameriky. Tyto křížence zahradníci dále šlechtili a vybírali z nich ty nejlepší a tak šlechtění a tvorba odrůd pokračuje až do současnosti. Tyto odrůdy řadíme do druhu *Fragaria x ananassa*. Neočekávejte ale, že když uvidíte u odrůdy jahod tento latinský název, že jahody budou mít ananasovou chuť, je to čistě jen název. Další vlastnosti jako plodnost, vzrůstnost,

chuť, odolnost proti chorobám a podobně jsou odlišné dle jednotlivých odrůd.

Botanici znají tento rod z Evropy, Ameriky i Asie. Jen pro zajímavost, ač je to druh v současnosti světově rozšířený, v Bibli jsem o jahodách nenašla ani zmínku.

Ještě si řekneme, že tyto odrůdy rozdělujeme do dvou hlavních skupin: jednoplodí a remontantní. Jednoplodí kvetou v našich zeměpisných šířkách jednou za rok a mají jednu sklizeň. Dozrávají od konce května, přes červen a červenec. Je to odvislé od odrůdy a toho, jak raná či pozdní tato odrůda je. Odrůd je velké množství a stále přibývají. Jsou to např. stará a stále oblíbená Senga Sengana, Elsanta, Korona, Honey, Red Gauntlet a spousta dalších.

Druhá skupina, tzv. remontantní neboli stáleplodí, mají u nás obvykle dvě vlny kvetení a dozrávání. První vlna je v normální dobu jako u jednoplodí, tedy přibližně červen, a druhá vlna je asi za tři týdny po ní. Tato druhá plodnost může mít postupné dozrávání a sklizeň

se může protáhnout až do prvních mrazů. Odrůdy jsou např. Ostara, Lidka. Celkově jsou jednoplodí jahodníky úrodnější než ty stáleplodí.

Poslední dobou se množí reklamy na převislé a „popínavé“ jahody. Jedná se o stáleplodí odrůdy, kde plodí opakovaně původní mateřská rostlina a časem i nové mladé rostlinky, které vznikají na šlahounech, kterými se jahodníky běžně množí. Žádné jahodníky se samy od sebe nedokážou pnout, pokud se někdo rozhodne je takto pěstovat např. v truhlíku na balkoně, musí nechat šlahouny viset dolů, nebo je vyvazovat k opoře.

Mezi novinky dále patří odrůdy s bílými a žlutými plody, s panašovanými listy, červenými či růžovými květy a podobně.

Možná jste se už někdy setkali s rostlinou, co vypadá úplně jako měsíční jahodník, má i spoustu stejných červených plodů, ale kvete žlutě. Jedná se o půdopokryvnou trvalku, která se jmenuje Jahodka indická. Plody jsou však nejedlé a nedobré. Dokáže se krásně rozrůst a vypadá a plodí nádherně, ale zkrátka jahoda to není.

Pro dnešek se s Vámi i jahodami loučím. Praktické informace kolem jahod na našich zahradkách - o množení, pěstování a zádrhelech se škůdci a chorobami si řekneme příště.

Ing. Olina Koláčková

Cestománie: Západní Čechy

Tipem na dnešní výlet je Západočeský kraj.

Na prvním místě musím samozřejmě jmenovat lázeňská města - Karlovy Vary, Mariánské Lázně nebo Františkovy Lázně. Nalézá se tu ale i spousta dalších památek a zajímavých míst, která stojí za povšimnutí. Všechny najdete v trojúhelníku těchto tří měst.

Pokud se sem vypravíte ze vzdálenějších míst naší republiky, nechte si na tento kraj alespoň týden a věřte, že můžete mít nabitý program každý den.

Na cestě mezi Karlovými Vary a Mariánskými Lázněmi najdete Krásenskou rozhlednu. Je to jedna z nejpodivuhodnějších rozhleden v zemi. Věž je zajímavá spirálovitým schodištěm, které vede po vnější straně věže a sahá do pětadvacetimetrové výše. Rozhledna je postavena ve výšce 777m nad mořem. V roce 2001 se zde natáčely některé scény k filmu *Andělská tvář* režiséra Trošky.

V Karlových Varech můžete kromě lázeňské promenády navštívit Muzeum Becherovky. Expozice se nalézá v historické budově, kde se tento likér 150 let vyráběl. V budově jsou umístěny také stylové krámky a kavárna, kde si můžete odpočinout nad šálkem dobré kávy.

V Karlovarském kraji dále naleznete zámek Kynžvart, který je spojen s rodem Metternichů. Zámek obklopuje rozlehlý anglický park s drobnými stavbami. Prohlídková trasa zahrnuje interiéry vybavené empírovým nábytkem, dobovými portréty, zbrojnicí a expozicí připomínající posledního kata Karla Husa.

Nedaleko Mariánských Lázní najdete obec Chodová Planá.

Hlavně mužskou část vaší rodiny jistě zaujme pivovar Chodovar, jehož součástí jsou pivní lázně, nabízející různé pivní procedury. Vydat se můžete i na prohlídku pivovaru nebo si dát oběd v restauraci *Ve skále*, která také patří pivovaru a je situovaná v osm století starých pivovarských sklepech. Ochutnat můžete místní piva, např. Zámecký ležák speciál, Zámecké černé nebo nealko Chodovar.

KOSTEL SV. MIKULÁŠE V CHEBU

Rozhodně bych vám doporučila zámek Bečov nad Teplou v blízkosti Karlových Varů.

Zámek je znám hlavně díky Relikviáři svatého Maura. Je to výjimečná zlatnická památka na našem území, hodnotou srovnatelná s korunovačními klenoty. Jeho objevení je považováno za největší nález 20. století.

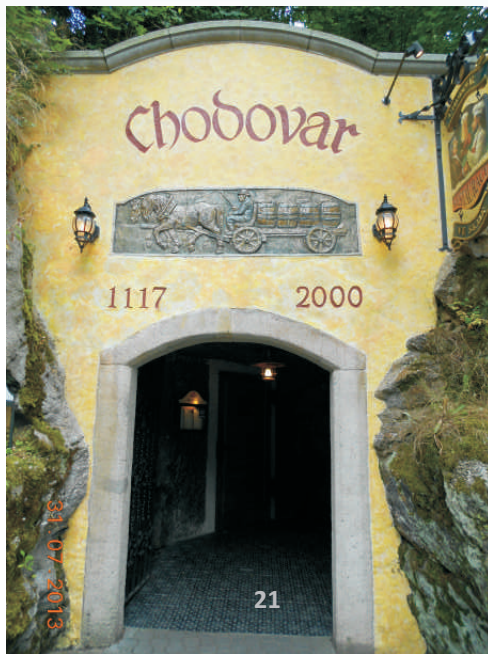
Zámek nabízí tři prohlídkové trasy.

Relikviář svatého Maura má samostatnou prohlídku, kde se seznámíte s jeho až dobrodružným způsobem objevení a dlouhou cestou samotného restaurování. Také prvotní informace o existenci této památky se dostala k našim odborníkům velmi zajímavým způsobem a až do objevení byla tato informace přísně utajovaná i před našimi úřady.

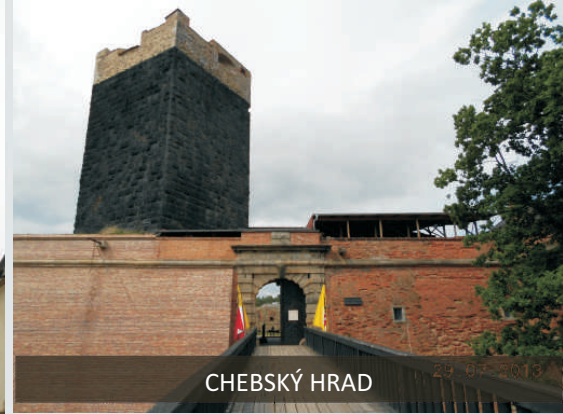
Druhou prohlídkovou trasou jsou zámecké interiéry a třetí je věnována dětem.

Na tento zámek zavítali i filmaři, natáčely se zde scény v pohádce *Nesmrtelná teta*.

*Dana Horáková
Fotografie FOTOHORÁK*

21

CHEBSKÝ HRAD

NÁMĚSTÍ

BĚČOV NAD TEPLOU

KARLOVY VARY

KRÁSENSKÁ ROZHLEDNA

Princezna Josefinka I.

Šla jsem vyprovodit kamarádku a její dvě malé holčičky k autu. Mladší Josefínce bylo kolem čtyř let. Děvčátka pobíhala před námi po kamenité cestě (bydlíme na pasekách mezi lesy). Skotačila, tančila, jako že jsou víly, a hlavinkami vzhůru sledovala ptáčky a motýly, když vtom...

Žbluňk! Josefínka hopsla do potůčku, který tekł přes cestu. Vyskočila z něj ven a s výrazem doopravdy nechápavým a pohoršeným zvolala: „Kdo sem dal tu vodu?“

Sama v sobě jsem se zasmála jejímu „princeznovství“, ale později jsem si uvědomila, že i v mém životě vstupuji do potůčků, potoků či rozbouřených řek, které mi Bůh dává do cesty, a často se stejným „zoufalstvím“ reaguju v prvním okamžiku stejně. „Do čeho jsem to, Bože, vstoupila, co tu dělám a co tu mám dělat?“ Odpověď je pro mě jasná. „Neboj se, toliko věř. Vezmi svůj kříž a následuj mne.“ A i když to ne vždy jde hladce, pod ochranou Nejvyššího se dá projít rozbouřenou řekou či mořem suchou nohou.

Mili Skřivánková

Netradiční dárkové balení

Možná už jste také měli někdy pocit, že vymyslet pro někoho vhodný dárek se snad už ani nedá. Ale stačí málo. I obyčejný dárek se dá zabalit tak, aby

vypadal netradičně. Dárkové balení je hlavně pro oko velmi důležité. Pokud dáme dárek do taštičky, může být klidně ručně vyrobená a bude to originál. Chcete darovat někomu osušky, ručníky či něco z kosmetiky? Nechcete přitom koupit klasický balíček a ručníky mít jen v normálním balicím papíře? Měla bych jeden nápad, který jistě potěší každého a z obyčejného dárku se stane rázem něco luxusního. Přitom to ani nemusí být nakonec tak drahé

Budeme potřebovat větší arch celofánu, několik špendlíků, stužek, ozdůbek, mašlí, prostě to, co se nám líbí. A na spodní část jako základ dortový talíř z papíru nebo jen vystřížený kruh z tvrdé čtvrtky či krabice, co máme doma. Záleží jen na nás, jak si s tím poradíme a vyhraje-

me. Pokud dáváme velké osušky, bude se nám dělat skvělý dort a nebudeme potřebovat žádný základ doprostřed, aby nám dort udržel svůj tvar. V případě menších ručníků můžeme na prostředek využít klidně nějaký základ z tvrdší krabice zatočený dokulata. Osušky či ručníky složíme tak, aby vznikl široký pruh, stočíme ho a špendlíky vzadu sepneme. Nic složitého to není.

Můžeme udělat dort jednopatrový, dvoupatrový i několikapatrový. Navrch se dá dát mašle, ale také třeba kosmetika do koupelny, mýdlo, masážní krém apod. Fantazii má každý jinou a finanční možnosti také. Nechme se tedy trochu inspirovat, ale vytvořme si svůj originál. Jistě to pak obdarovaná osoba ocení. Krásné balení na pohled vždy potěší.

Šárka Dvořáková

Je tu jaro

Vaříme z toho, co venku vyrostlo

Špenát z kopřiv

V jarním období si můžeme připravit levný „špenát“ plný čerstvých vitamínů. Základem jsou mladé kopřivy. Spaříme je vroucí vodou, propláchneme, posekáme a upravujeme jako běžný špenát. Špenát z kopřiv má příjemnou nasládlou chuť. Pokud máme rádi lehce nahořklou chuť skutečného špenátu, můžeme ke kopřivám přidat pár nasekaných listů pampelišky.

Katka Urbanová

Kopřivová polévka

Do vařícího vývaru dáme kopřivy a pět minut povaříme. Poté vývar přecedíme a kopřivy rozsekáme.

Na tuku zpěníme nadrobno nakrájenou cibuli, zasypeme moukou, orestujeme a zředíme prochlazeným vývarem z kopřiv. Polévku necháme provařit, přidáme usekané kopřivy, dochutíme, zakvedláme vejce a zjemníme smetanou.

Zdroj internet, www.labuznik.cz

Vylepšený špenát

Kdo má rád špenát a chce si vylepšit či změnit jeho chuť, může přidat jarní mladé kopřivy.

Použijeme stejný díl listového špenátu a kopřiv a připravíme obvyklým způsobem.

Právě tak je dobré přidat mladé kopřivy do klasické nádivky k pečenému kuřeti.

Míla Řepová

Pampeliškový med (sirup)

Nasbíráme 200 pampeliškových květů. Povaříme v litru vody (cca 15min). Necháme alespoň 10 hodin stát. Přecedíme, do odvaru přidáme 1kg cukru a šťávu z jednoho citronu. Vaříme cca hodinu nebo tak dlouho, až dosáhneme požadované konzistence (medová nebo sirupová). Hustotu kontrolujeme tak, že odebereme lžící směsi a necháme na talířku zcela vychladnout. Ještě horké nalijeme do zavařovacích sklenic a ihned zavíčkneme.

Katka Urbanová

Jarní omeleta pro zdraví - "Kopřivánek"

Na jednu porci potřebujeme velkou hrst mladých kopřiv, které opereme, nakrájíme na drobno, dáme do misky, osolíme a spojíme s ušlehaným vejcem. Vlijeme na rozpálenou pánvičku trochou oleje, usmažíme po obou stranách a položíme na krajíc chleba.

Míla Řepová

Pampeliškové saláty

1. Lístky musí být z rostliny, která ještě nekvetla. Sbírají se koncem března a počátkem dubna. Lístky opereme pod tekoucí studenou vodou a dáme do misky. Z ostatních přísad si připravíme v hrnečku marinádu. Dobře ji rozmícháme a nalijeme na lístečky. Promícháme. Je lehce pikantně nahořklý.

2. Lístky opereme, osušíme v utěrce a roztrháme na malé kousky. Mísu vytřeme stroužkem česneku. Jemně nakrájenou cibuli promícháme v míse spampeliškou.

Vyšleháme olej se solí a pepřem a až se sůl rozpustí, přidáme ocet. Salát promícháme se zálivkou těsně před podáváním. Každou porci posypeme dozlatova osmaženými kostičkami vevy.

Chceme-li salát jemnější, povaříme nakrájenou cibulku 5 minut v troše octové vody. Necháme okapat a pak teprve promícháme se salátem.

Zdroj internet, www.labuznik.cz

Tabita představuje

INSTITUT WILLIAMA WILBERFORCE

Občanské sdružení Institut Williama Wilberforce bylo registrováno počátkem roku 2013. Jeho cílem je podporovat pronikání biblicky motivovaných postojů a názorů do veřejného prostoru.

Název nese podle významného britského politika 19. století. Tento poslanec britského parlamentu prožil osobní obrácení a celý svůj život zasvětil boji za zrušení otroctví, čehož po mnoha letech skutečně dosáhl. Jeho příběh je nám vzorem v tom, jak může vytrvalá práce

průzkumů a veřejných debat, pomocí církvím v mediální oblasti i ovlivňováním politických představitelů.

Svou misí nepojímáme jako prosazování "jedině správného" názoru. Spíše chceme klást důležité otázky a vytvářet prostor pro diskusi, která pomůže porozumět složitým tématům a může posloužit jako základ pro kvalitní rozhodování.

Chtěli bychom ukázat, že biblicky zakotvené smýšlení a jednání je v dnešní společnosti užitečné a může být relevantní i v jiných otázkách, než s jakými je křesťanský hlas tradičně spojován. Jako jednu z velkých potřeb vnímáme například právě kultivování společenského dialogu.

Předsedou Institutu je Pavel Černý, místopředsedou Dan Drápal, ředitelem Mojmír Kallus, mezi členy je dále například předseda EA Jiří Unger nebo německý novinář Johannes Gerloff. "Chceme využít svých zkušeností a kontaktů a přispívat k prosazování etických hodnot ve společnosti", vysvětluje Kallus.

Prvním počinem Institutu je vydání knihy Libora Michálka "Zničte to, nebo to zničí vás aneb modrá, nikoli zelená banka". Senátor Michálek v ní popisuje zákulisní principy korupčního chování ve státní správě, jak je zažil na vlastní kůži. Uskutečnila se rovněž debata o rodinné politice v ČR.

Dále připravujeme veřejné debaty na aktuální témata: "Romská otázka", a "Je Evropská unie slučitelná s křesťanskými hodnotami?" Před volbami ve spolupráci s EA zorganizujeme předvolební fóra, na nichž se budeme kandidátů ptát na otázky, které jsou pro křesťany důležité. Několikrát do roka bychom rovněž chtěli

uspořádat politické debaty mezi pravíci a levíci.

Další informace, případně spojení najdete na webové adrese www.wilberforce.cz.

Místopředseda Institutu Dan Drápal uvádí:

„Nebudu tajit, že v současnosti nám scházejí více peníze než chuť něco dělat. Budu teď osobní, byť musím předeslat, že Institut nebyl mým nápadem a ani nejsem jeho hlavní postavou. (Myšlenka institutu pochází od našeho přítele Johannese Gerloffa a hlavní postavou je ředitel institutu Mojmír Kallus.)

My křesťané máme naší společnosti co říci. Nemusíme se stydět za své názory. Je možno je dobře zdůvodnit nejen biblicky, ale i statisticky, psychologicky či jinak. Tato práce jistě nemá nahradit prosté zvěstování evangelia, které je našim hlavním úkolem. Pokud ale máme nějaké názory na výchovu dětí, na rodinu, na vztah muže a ženy, na vzdělání, je třeba, abychom je lidem, kteří se těmito oblastmi zabývají, předložili na určité úrovni. Mně zatím institut nijak nepomáhá a je otázka, zda vůbec někdy pomůže. Nicméně jedním z mých oblíbených hesel jsou slova E. T. Setona: Protože jsem poznal muka žíznivé touhy, chtěl jsem vyhloubit studnu, ze které mohou jiní pít. Snad se nám jednou podaří získat dostatek finančních prostředků, aby někdo byl uvolněn k podobným potřebným studiím, které jsem zmínil.

Institut má být i platformou pro střetávání lidí s různými názory. Už dlouho jsem snil o smysluplné diskusi mezi „pravíci“ a „levíci“, a můj sen se díky Institutu začal uskutečňovat. Ovšem i taková beseda stojí peníze – na nájem, na zaplacení honorářů panelistům, na propagaci... Nu, zatím rozséváme.“

Dan Dápal

jednoho člověka motivovaného duchovním přesvědčením změnit celou společnost.

Členy Institutu jsou křesťané různých denominací, kterým leží veřejné působení na srdci. Chceme využít svých zkušeností a kontaktů a přispívat k prosazování etických hodnot ve společnosti, konkrétně publikováním článků, vydáváním knih, pořádáním

Konference AGLOW

*Hospodin šel před nimi, ...
a tak mohli jít ve dne i v noci.*

(Exodus 13:21)

25. - 26. dubna 2014

Nymburk

COP Nymburk

V Kolonii 1804

pátek od 19:00 do 22:00

sobota od 9:00 do 17:00

Mluvčí

Inger a Børge Porsen - prezidentka Aglow v Dánsku s manželem
Alena Šelongová - prezidentka Aglow v ČR

Semináře

- Børge Porsen: Být světlem spolu ♂ a ♀
- Lída Pohanková: Odpuštění - cesta ke svobodě
- Lída Hojková: „M faktor“ - matčin otisk
- Manželé Šimmerovi: Boží vůlí je, aby každé manželství bylo šťastné. Jak ji naplnit?

Informace

Ceny: konferenční poplatek 250 Kč, pátek zdarma

Snídaně 35 Kč, oběd 100 Kč, lůžko 250 Kč

Přihlášky zasílejte do 20. 4. 2014 on-line na www.aglow.cz

Platby zasílejte na účet 441 901 349/0800, v. s. 42014.

Další informace: tel.: 608 331 668, email: jana@foller.cz

7. MEZIDENOMINAČNÍ SETKÁNÍ ŽEN
 „OD DÍVKY AŽ PO BABIČKU“
 V SOBOTU 5. DUBNA 2014
 V KŘESŤANSKÉM CENTRU, SLOVENSKÁ 3, Č. TĚŠÍN

Duši mou oběerstuje

HLAVNÍ ŘEČNÍCI:
MANŽELÉ SEDLÁČKOVÍ Z PRAHY
 ČAS: 9.00 – 17.00 HODIN
 REGISTRACE OD 8:30

REGISTRACE NA: WWW.KONFERENCE-ZEN.EU DO 30.3.2014
 KONFERENČNÍ POPLATEK 100,-KČ – PLATBA NA MÍSTĚ.

**Maria
 Anne
 Hirschmann**

V minulém čísle jsme psali o sestře Hansi a slíbili jsme vám informaci o její plánované návštěvě České republiky. Její cesta do Čech na jaře 2014 se bohužel s největší pravděpodobností neuskuteční. Nicméně je jistá možnost, že proběhne na podzim 2014. Pokud sestra Hansi přijede, budeme vás o tom informovat.

Inzerce

Víte, že v ČR mohou křesťané přednášet na školách?

NASTAVME VÝHYBKU V ŽIVOTĚ MLADÉ GENERACE

„Již v uplynulém školním roce jsem měla domluvené přednášky z cyklu *Etické dílny a Kompásek* na ZŠ Libčany. Byl to můj první kontakt s touto školou, kde mě přijali velmi hezky a s dětmi se mi pracovalo dobře. Ve třídách 2. stupně jsem opakovaně prožila zvláštní reakci, když jsem se žákům představovala a vyznala, že jsem křesťanka a mluvila o Bibli jako knižním bestselleru. Zavládlo takové zvláštní ticho a někdy povzdechnutí typu ‚pch‘. Na druhou stranu, když jsem jim říkala názor Bible k nějakému tématu, bylo také ticho, ale plné zájmu. Je to nesdělitelný zážitek, kdy jsem si plně uvědomila, že Boží slovo je opravdu živé. Z některých reakcí žáků byly překvapeny samy učitelky.“

Pomozte nám svými dary – investujte do naší mladé generace!

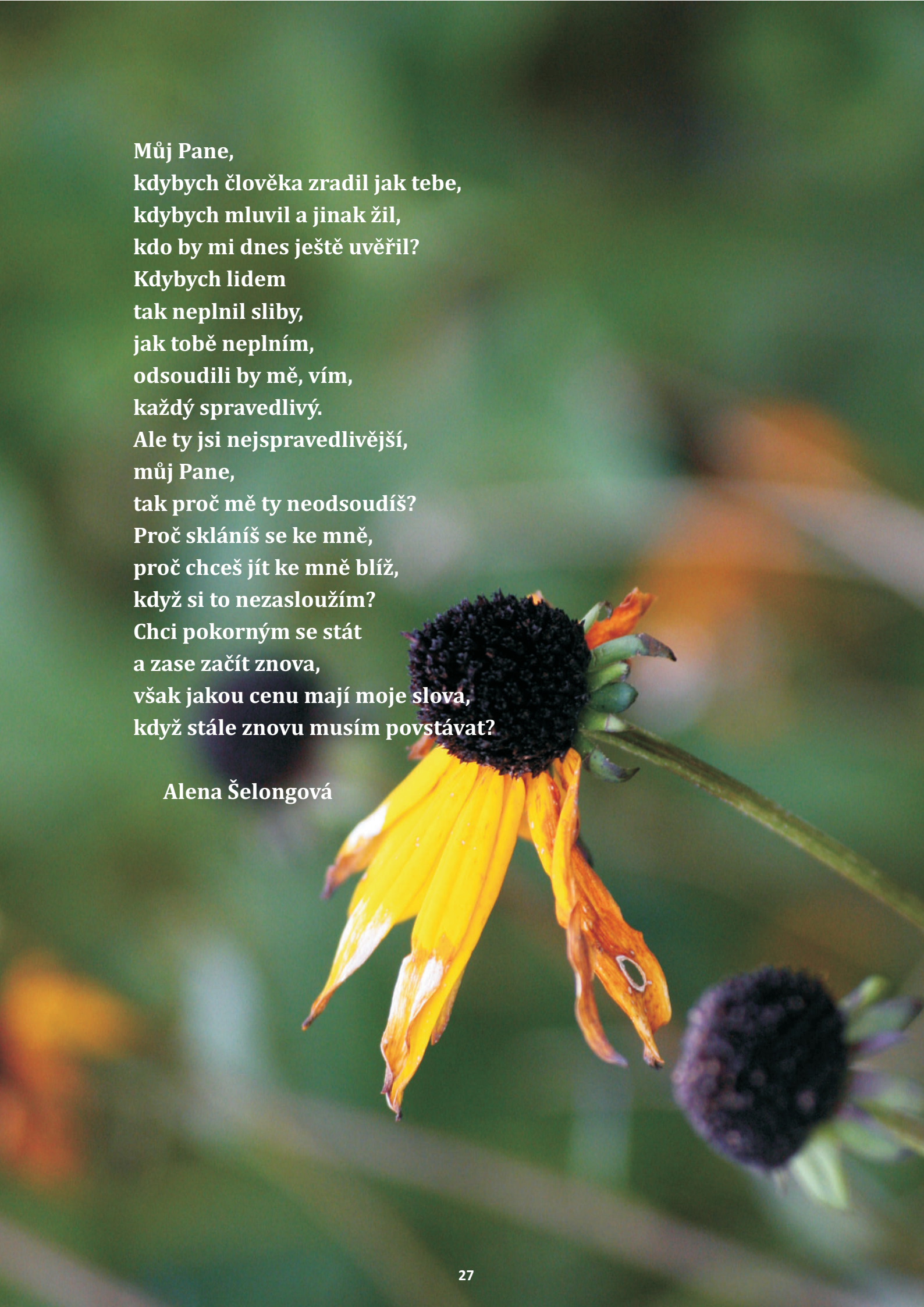
- * Podporujeme 18 křesťanských lektorů z různých denominací.
- * Přednášky se týkají důležitých etických témat.
- * Lektorů jsou studentům přirozeným svědectvím, že lze žít jinak.
- * Mnozí jsou osloveni.
- * Na přednášky navazují následné aktivity v místních církvích.

Přispějte na č. ú. 139513054/2700 u UniCredit Bank Liberec, variabilní symbol 350.

Nadace Mezinárodní potřeby
 Vinohradská 909, Česká Třebová, tel. 483 394 202, 732 373 573
 Web: www.mezinarodni-potreby.cz e-mail: incz@incz.info

Bůh vzbudil množství nových dělníků na tuto velkou zeň. Pomozte nám svými dary!

Můj Pane,
kdybych člověka zradil jak tebe,
kdybych mluvil a jinak žil,
kdo by mi dnes ještě uvěřil?
Kdybych lidem
tak neplnil sliby,
jak tobě neplním,
odsoudili by mě, vím,
každý spravedlivý.
Ale ty jsi nejspravedlivější,
můj Pane,
tak proč mě ty neodsoudíš?
Proč skláníš se ke mně,
proč chceš jít ke mně blíž,
když si to nezasloužím?
Chci pokorným se stát
a zase začít znova,
však jakou cenu mají moje slova,
když stále znovu musím povstávat?

Alena Šelongová